

1 בינואר 2026

לכבוד

ח"כ ישראל כץ

מר אמיר ברעם

מנכ"ל משרד הביטחון

שר הביטחון

שלום רב,

הנדון: הוראה בלתי חוקית לבטל מנויי דובר צה"ל וקצינים בכירים על עיתון הארץ

אני מתכבדת לפנות אליכם בשם "מכון זולת – לשוויון וזכויות אדם", בעניין ההחלטה הבלתי חוקית לבטל את המנויים על עיתון "הארץ", של קצינים בכירים ושל יחידת דובר צה"ל, והכל כמפורט להלן.

1. ביום 29.12.25 פורסם בגלי צה"ל כי לאחרונה בוטלו כל חשבונות המנוי לעיתון הארץ של קצינים בכירים בצה"ל וכן חשבונות המנוי של דובר צה"ל, זאת ככל הנראה בהוראת שר הביטחון ובעקבות החלטת הממשלה מנובמבר 2024.

2. כזכור ביום 24.11.24, קיבלה הממשלה החלטה לפיה היא "מצהירה בזאת על כוונתה לנתק כל קשר פרסומי עם עיתון "הארץ" וקוראת לכל זרועותיה, משרדיה, וגופיה וכן לכל תאגיד ממשלתי או גוף המתקצב על ידיה, לא להתקשר עם עיתון "הארץ" בכל דרך שהיא ולא לפרסם בו פרסומים כלשהם".

רצ"ב החלטת הממשלה (נספח א').

3. נזכיר, כי גם שנה קודם לכן הגיש שר התקשורת הצעה דומה, אז ביקש להפסיק את ההתקשרות עם עיתון הארץ בשל מה שכינה "הפצת תעמולה תבוסתנית ושקרית".

4. עמדת הייעוץ המשפטי בעניין זה הובהרה כבר ב-6 בדצמבר 2023 על-ידי המשנים ליועצת המשפטית לממשלה, אביטל סומפולינסקי ומאיר לוין, ובה נכתב כדלקמן:

"משמעותן של הצעות מהסוג הזה היא שינוי מהותי של התפיסה הנוהגת של חופש העיתונות וחופש הביטוי על ידי מיסוד היתר לדרג הפוליטי להשפיע על תכני תקשורת ולפגוע בחופש הביטוי ובעקרונות יסוד של חברה דמוקרטית."

רצ"ב מכתב המשנים ליועצת המשפטית (נספח ב').

5. בעקבות החלטת הממשלה כאמור, הוגשו מספר עתירות לבג"צ, בהן שתיים שעסקו בסוגייה זו בלבד, ובג"ץ 48751-12-24 ארגון העיתונאים והעיתונאיות בישראל ואח' נ' שר התקשורת ואח' ובג"ץ 12770-01-25 הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ נ' ממשלת ישראל ואח' (להלן: "עתירות ארגון העיתונאים ו"הארץ") וכן בג"ץ 23577-02-25 זולת לשוויון וזכויות אדם ואח'.

- נ' היועצת המשפטית לממשלה ואח' שעניינו החלטה זו, סוגיות נוספות של קריטריונים להתקשרות או הפסקת התקשרות המדינה עם גופי תקשורת.
6. בעתירות ארגון העיתונאים ו"הארץ" הוצא צו על תנאי.
  7. בתגובה מקדמית לעתירה, נכתב, כי לפי הבהרת מזכיר הממשלה, החלטת הממשלה אינה אלא הצהרתית וכי כל משרד יפעל לפי הבנתו ובהתאם לייעוץ משפטי שיקבל.
  8. במכתב הנחיות למנכ"ל משרדי הממשלה, מיום 20.4.25 הבהירו המשנים ליועצת המשפטית, את המצב החוקי וכתבו בין היתר:

"במישור המשפטי נמצא כי החלטות מנכ"ל משרדים להפסיק את ההתקשרויות של משרדיהם עם עיתון "הארץ" לא התקבלו בהתאם להוראות הדין בהיבט הפרוצדורלי והמהותי, תוך חריגה, בין היתר, מדיני המכרזים, מהוראות התכ"מ של החשב הכללי, ומכללי המשפט המנהלי....

...הפסקת ההתקשרויות עם עיתון "הארץ" נעשתה, על פני הדברים, בהליך בלתי תקין שאינו יכול לעמוד מבחינה משפטית."

(ס' 3,5 במכתב המשנים מיום 20.4.25)

כן הובהר שוב, במכתב המשנים מיום 1.6.25 כי:

"במצב דברים זה, בה יעדר התייחסות לקשיים שהוצפו במכתבנו הקודם, ובהיעדר הצגת תשתית מקצועית ומשפטית שעליה נדרש היה לבסס את החלטות, לא ניתן, מבחינה חוקית, לפעול פי ההנחיות שניתנו."

רצ"ב מכתבי המשנים (נספח ג'1,2).

9. למרות האמור לעיל, ניתנה הנחיה להפסיק את חשבונות המנוי של קציני צה"ל ודובר צה"ל עם עיתון הארץ – החלטה שברי כי ניתנה שלא כדין, תוך הפרה של הנחיות המשנים ליועצת המשפטית לממשלה לעיל.
10. בעוד שכל החלטה המבוססת על החלטת הממשלה כאמור מהווה פגיעה בחופש הביטוי ובחופש העיתונות, הרי שהחלטה לנתק את דובר צה"ל ממנויי "הארץ" מהווה פגיעה אקטיבית הן ביכולתו של דובר צה"ל לעשות את עבודתו כראוי, והן בזכותו של עיתון "הארץ" לפעול באופן שוויוני בשוק התקשורת ולקבל עבור קוראיו מידע כראוי.
11. מדובר בפגיעה חמורה ביכולתו של גוף ציבורי בעל חשיבות ביטחונית ותקשורתית עליונה לבצע את עבודתו באורח ראוי וכן בפגיעה חוקתית הן בזכות לשוויון והן בחופש העיסוק של עיתון "הארץ".

12. מדובר אם כן בהחלטה בלתי חוקית ובלתי חוקתית.
13. לאור כל האמור לעיל, הנכם נדרשים לתת הוראה מיידית שתאפשר לדובר צה"ל למלא את תפקידו ולחדש עבודו ועבור קציני צה"ל את חשבונות המנויים של "הארץ".

בכבוד רב,

ד"ר יפעת סולל, עו"ד

העתקים:

- אביטל סומפולינסקי, עו"ד – המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)
- ד"ר גיל לימון, עו"ד – המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי)
- עו"ד הילה ארליך עמר היועצת המשפטית – משרד הביטחון

משרד ראש הממשלה

חיפוש באתר משרד ראש הממשלה...

קישור...

עוד

מזכירות הממשלה

חדשות

יחידות

אודות

מזכירות הממשלה

הצהרה על כוונת הממשלה לנתק כל קשר פרסומי עם עיתון "הארץ"

החלטה מספר 2463 של הממשלה מיום 24.11.2024

סוג: החלטות ממשלה • **מספר החלטה:** 2463 • **יחידות:** מזכירות הממשלה • **תאריך תחולה:** 24.11.2024 • **ממשלה:** הממשלה ה-37 • **תאריך פרסום:** 24.11.2024

נושא ההחלטה:

הצהרה על כוונת הממשלה לנתק כל קשר פרסומי עם עיתון "הארץ"

מחליטים:

1. ממשלת ישראל דוגלת בעיתונות חופשית ובחופש ביטוי תקשורתי בכל עת לרבות בתקופה של מלחמה.
2. על אף האמור בסעיף 1, הממשלה לא תקבל מצב שבו מוציא לאור של עיתון רשמי במדינת ישראל יקרא להטלת סנקציות נגדה ויתמוך באויבי המדינה בעיצומה של מלחמה, בשעה שגופים בין-לאומיים פוגעים בלגיטימיות של מדינת ישראל, בזכותה להגנה עצמית ומטילים בפועל סנקציות נגדה ונגד ראשיה (כולל סנקציות פליליות).
3. לעמדת הממשלה, פורסמו מאמרי מערכת בעיתון "הארץ" במהלך המלחמה אשר פגעו בלגיטימציה של מדינת ישראל בעולם ובזכותה להגנה עצמית.
- בנוסף, מו"ל עיתון "הארץ", עמוס שוקן, התבטא בוועידת העיתון בלונדון בדרך של תמיכה בטרור וקריאה להטלת סנקציות נגד הממשלה כדלקמן: "מחבלים פלסטינים הם לוחמי חירות ויש להטיל סנקציות על ראש הממשלה והשרים סמוטריץ ובן גביר", "לממשלת נתניהו לא אכפת להשליט שלטון אפרטהייד אכזרי על האוכלוסייה הפלסטינית".
4. לפיכך, בהמשך להודעות קודמות של רוב שרי הממשלה, הממשלה מצהירה בזאת על כוונתה לנתק כל קשר פרסומי עם עיתון "הארץ" וקוראת לכל זרועותיה, משרדיה, וגופיה וכן לכל תאגיד ממשלתי או גוף המתוקצב על ידה, לא להתקשר עם עיתון "הארץ" בכל דרך שהיא ולא לפרסם בו פרסומים כלשהם.

 הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה. הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות. החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.

מידע נוסף

אודות האתר
 הצהרת נגישות
 מפת האתר
 חופש המידע
 שימוש בקבצי

תמיכה

התקשרו למוקד 1299
 למענה אנושי בציאט - מוקד 1299
 תמיכה טכנית בשירותים
 מקוונים

מידע שימושי

סיוע למפוני ולמתפני מלחמת ברזל - מערכת "יחד"
 חרבות ברזל - מידע לציבור ממשרדי הממשלה
 לכל השירותים
 RSS

ירושלים: כ"ג כסלו תשפ"ד
6 דצמבר 2023
תיקנו: 803-98-2022-000055
סימוכין: 803-99-2023-064814

חה"כ שלמה קרעי
שר התקשורת

שלום רב,

הנדון: ההצעות בעניין עיתון "הארץ" ו"תעמולה תבוסתנית"

לאחרונה, הועברו לעיוננו שני עניינים שקידמת, הקשורים זה בזה. הראשון הוא הצעה להחלטת ממשלה בעניין עיתון "הארץ" בה אתה מבקש, בין היתר, לאסור על התקשרויות של הממשלה עם עיתון "הארץ", בשל התכנים המפורסמים בעיתון ולבטל התקשרויות קיימות. השני, טיוטת "תקנות שעת חירום (מניעת תעמולה תבוסתנית והמרדה)", התשפ"ד-2023 שתאפשר לשר התקשורת לקבוע, על בסיס החלטה של השר לביטחון לאומי, אילו תכנים יותר לציבור לצרוך ולקבוע עבירה פלילית בגין הפצת תכנים שייקבעו כפסולים, המהווים "תעמולה תבוסתנית". עודכנו, כי לעת עתה אתה מבקש לקדם רק את הצעת ההחלטה בעניין עיתון הארץ.

משמעותן של הצעות מהסוג הזה היא שינוי מהותי של התפיסה הנוהגת של חופש העיתונות וחופש הביטוי על ידי מיסוד היתר לדרג הפוליטי להשפיע על תכני תקשורת ולפגוע בחופש הביטוי ובעקרונות יסוד של חברה דמוקרטית.

נוכח חריגותן של הצעות מהסוג הזה וההשלכות המשטריות הנובעות מעצם קידומן, כמו גם העובדה כי הצעות אלו אינן מצויות בתחומי אחריות משרד התקשורת, נדרש, כי טרם תביא כל אחת מההצעות לבחינה משפטית, תובא תחילה עמדתו של ראש הממשלה ובמידה שראש הממשלה יחליט להמשיך ולקדם כל אחת מההצעות, עמדתם של המשרדים הנוגעים בדבר (משרדי ראש הממשלה, משרד המשפטים ומשרד האוצר לגבי עיתון הארץ).

בברכה,

מאיר לרין, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
משפט כלכלי

אביטל סומפולינסקי, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
משפט ציבורי-חוקתי

העתק: היועצת המשפטית לממשלה

עו"ד ברוריה מנדלסון, היועצת המשפטית, משרד התקשורת

המשנים ליועצת המשפטית לממשלה

(משפט ציבורי-מינהלי)

(משפט ציבורי-חוקתי)

ירושלים: כ"ב ניסן תשפ"ה

20 אפריל, 2025

לכבוד
רשימת תפוצה

שלום רב,

הנדון: הנחיות מנכ"ל משרדי הממשלה והחלטת ממשלה בעניין הימנעות מהתקשרות עם עיתון "הארץ"

סימוכין: דוא"ל מיום 20.1.2025

1. על פי החלטת בג"ץ, נדרשת המדינה להגיב לעתירות שהוגשו בנושא שבנדון, על רקע הנחיות שניתנו בעניין על-ידי המנהלים הכלליים של משרדי ממשלה, המכותבים למכתב זה, ועל רקע החלטת הממשלה מספר 2463 מיום 24.11.2024 שכותרתה "הצהרה על כוונת הממשלה לנתק כל קשר פרסומי עם עיתון הארץ" (להלן: **החלטת הממשלה**).

לצורך הכנת התגובה לעתירות, נערכו בירור עובדתי ובחינה משפטית, ומכאן פנייתנו אליכם:

2. **במישור העובדתי**, התברר כדלקמן:

א. מזכיר הממשלה מסר כי החלטת הממשלה אשר הועלתה להצבעה בישיבת הממשלה, על דעת ראש הממשלה, היא "הצהרתית" בלבד. לטענתו, מטעם זה, הבאתה לדיון בממשלה לא הצריכה חוות דעת משפטית. עוד טען כי הנחת המוצא העומדת בבסיס ההחלטה היא שכל משרד אשר יבחר לפעול ברוח ההצהרה, יעשה כן בכפוף לתנאים שבדין.

ב. לטענת מזכיר הממשלה, ההחלטה להביא לאישור הממשלה הצעת החלטה "הצהרתית" התקבלה משעה שהצעה אופרטיבית בנושא שגובשה על ידי שר התקשורת עוכבה, לדבריו, במשך מספר שבועות מבלי שהועברה חוות דעת משפטית שתמוך בה. לעניין זה נבהיר כי אכן, בשל העדר תשתית מקצועית ובשל פערים עובדתיים ומשפטיים, שלא ניתן להם מענה על אף בקשות מצד גורמי הייעוץ המשפטי, לא ניתן היה לגבש חוות דעת משפטית ביחס להצעה של שר התקשורת.

ג. כידוע, קודם לקבלת ההחלטה ההצהרתית בממשלה, ניתנו על ידי המנהלים הכלליים של חלק ניכר ממשרדי הממשלה, המכותבים למכתב זה, הנחיות אופרטיביות להפסיק את ההתקשרות של משרדיהם עם עיתון "הארץ", הן לעניין פרסומים ממשלתיים בעיתון והן לעניין מנויים של עובדי המשרד לעיתון.

ד. מבירור שערכנו אל מול גורמי המקצוע במשרדכם עלה, כי הפסקת ההתקשרויות במשרדי הממשלה נעשתה ללא בחינה מחייבת של התשתית הרלוונטית, וההיבטים המשפטיים בהתייחס אליה. בכלל זה לא ניתנה הדעת לעובדה שלעניין המנויים מדובר

בהתקשרות מכוח מכרז של החשב הכללי, שעוגנה בחוזה תקף עד לשנת 2027; להוראות הדין הנוגעות לעניין, בדגש על דיני החוזים; לכללי המשפט המינהלי, ובכלל זה דיני המכרזים וחובת השימוע כלפי העיתון; ולהשלכות אפשריות על זכויות יסוד חוקתיות.

3. **במישור המשפטי** נמצא כי החלטות מנכ"לי המשרדים להפסיק את ההתקשרויות של משרדיהם עם עיתון "הארץ" לא התקבלו בהתאם להוראות הדין בהיבט הפרוצדורלי והמהותי, תוך חריגה, בין היתר, מדיני המכרזים, מהוראות התכ"מ של החשב הכללי, ומכללי המשפט המנהלי.

4. מטבע הדברים, עיסוק של הממשלה, לרבות הנהלות משרדי הממשלה השונים, במניעת מימון או בבחירת ספקי שירות, באופן ישיר או עקיף, בהתבסס על התבטאויות של בעלי תפקיד בהם ועל תכנים המפורסמים על-ידם לציבור, ובפרט תכני חדשות ואקטואליה – מחייב נקיטת משנה זהירות. זאת, כדי להבטיח שההחלטות המתקבלות בנושאים אלו על-ידי הממשלה יעשו בהתאם להוראות הדין, ובהינתן החשיבות של חופש העיתונות והביטוי במדינה דמוקרטית.

5. בניגוד לכך, כפי שתואר לעיל, הפסקת ההתקשרויות עם עיתון "הארץ" נעשתה, על פני הדברים, בהליך בלתי תקין שאינו יכול לעמוד מבחינה משפטית.

6. במצב דברים זה, עליכם לשקול מחדש את ההנחיות אשר ניתנו על ידיכם, על בסיס מלוא התשתית העובדתית והמשפטית הרלוונטית. לעניין זה, עליכם לעמוד בקשר עם הייעוץ המשפטי למשרדכם, אשר יוכל להעמיד בפניכם את כלל הוראות הדין החולשות על סוגיות מעין אלה של הפסקת התקשרות ממשלתית עם ספקי שירות ובפרט בתחום התקשורת, וכל זאת – בתיאום עם הייעוץ המשפטי לממשלה. נודה לעדכוננו בדבר החלטתכם עד ליום 29.4.25.

בברכה,

ד"ר גיל לימון, עו"ד
משנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי - מינהלי)

אביטל סומפולינסקי, עו"ד
משנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי - חוקתי)

העתק:

שר התקשורת
היועצת המשפטית לממשלה
מזכיר הממשלה
מנהל מחלקת הבג"צים
היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה המנויים ברשימת התפוצה

רשימת תפוצה

1. מנכ"ל משרד הפנים
2. מנכ"ל משרד המשפטים
3. מנכ"ל משרד החוץ
4. מנכ"ל משרד האוצר
5. מנכ"ל משרד החינוך
6. מנכ"ל משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות
7. מנכ"ל משרד העבודה
8. מנכ"ל המשרד לביטחון לאומי
9. מנכ"ל משרד המדע, החדשנות והטכנולוגיה
10. מנכ"ל משרד התרבות והספורט
11. מנכ"ל משרד הביטחון

המשנים ליועצת המשפטית לממשלה

(משפט ציבורי-מינהלי)

(משפט ציבורי-חוקתי)

ירושלים: ה סיון, תשפ"ה

1 יוני, 2025

**לכבוד
רשימת תפוצה**

שלום רב,

הנדון: הנחיות מנכ"ל משרדי הממשלה בעניין הימנעות מהתקשרות עם עיתון "הארץ" – מכתב שני

סימוכין: דוא"ל מיום 20.1.2025; מכתבנו מיום 20.4.2025

1. בהמשך למכתבנו אליכם בנושא זה מיום 20.4.2025, נזכיר כי על פי החלטת בג"ץ, נדרשת המדינה להגיב לעתירות שהוגשו על רקע הנחיות שניתנו בעניין על-ידי המנהלים הכלליים של משרדי ממשלה, המכותבים למכתב זה, ועל רקע החלטת הממשלה מספר 2463 מיום 24.11.2024 שכותרתה "הצהרה על כוונת הממשלה לנתק כל קשר פרסומי עם עיתון הארץ".
2. במכתבנו הקודם עמדנו על כך, כי במישור המשפטי נמצא כי החלטות מנכ"ל המשרדים להפסיק את ההתקשרויות של משרדיהם עם עיתון "הארץ" לא התקבלו בהתאם להוראות הדין בהיבט הפרוצדורלי והמהותי, תוך חריגה, בין היתר, מדיני המכרזים, מהוראות התכ"מ של החשב הכללי, ומכללי המשפט המנהלי. עוד צוין כי הפסקת ההתקשרויות נעשתה, על פני הדברים, בהליך בלתי תקין, שאינו יכול לעמוד מבחינה משפטית וגם אינו הולם את רגישות הנושא של "הטלת סנקציות" ממשלתית על גופי תקשורת.
3. בהתאם לכך, ומבלי שיהיה בכך כדי לגרוע מהביקורת ביחס להתבטאויות שעל רקע פרסומן התקבלו ההנחיות שבנדון, התבקשתם לשקול מחדש את ההנחיות אשר ניתנו על ידיכם, על בסיס מלוא התשתית העובדתית והמשפטית הרלוונטית, ובליוי הייעוץ המשפטי למשרדכם. עד למועד זה לא התקבלו התייחסויות שיש בהן לתת מענה לקשיים שהוצפו במכתבנו הקודם.
4. **במצב דברים זה, בהיעדר התייחסות לקשיים שהוצפו במכתבנו הקודם, ובהיעדר הצגת תשתית מקצועית ומשפטית שעליה נדרש היה לבסס את ההחלטות, לא ניתן, מבחינה חוקית, לפעול פי ההנחיות שניתנו.**
5. בשים לב להליך התלוי ועומד, ולדיון הקבוע בבג"ץ ליום 9.6.2025, פרקליטות המדינה תעדכן את בית המשפט בעמדה משפטית זו, ותבקש לשוב ולעדכן בדבר יישום הדברים בהקדם.

בברכה,

ד"ר גיל לימון, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-מינהלי)

אביטל סומפולנסקי, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-חוקתי)

העתק : שר התקשורת
 היועצת המשפטית לממשלה
 מזכיר הממשלה
 מנהל מחלקת הבג"צים
 היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה המנויים ברשימת התפוצה

רשימת תפוצה

1. מנכ"ל משרד הפנים
2. מנכ"ל משרד המשפטים
3. מנכ"ל משרד החוץ
4. מנכ"ל משרד האוצר
5. מנכ"ל משרד החינוך
6. מנכ"ל משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות
7. מנכ"ל משרד העבודה
8. מנכ"ל המשרד לביטחון לאומי
9. מנכ"ל משרד המדע, החדשנות והטכנולוגיה
10. מנכ"ל משרד התרבות והספורט
11. מנכ"ל משרד הביטחון